

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΤΗΙ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ

ΒΛΑΣΙΟΥ ΣΚΟΡΔΕΛΗ, π. Διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου Πελοποννήσου, ΑΔΕΣΙΟΥ ΖΑΜΑΡΙΟΥ Διευθυντοῦ τῶν Ζαριφείων Διδασκαλείων ἐν Φιλιππουπόλει, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ, Διευθυντοῦ τοῦ διδασκαλείου Πελοποννήσου, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Δ. ΓΡΑΦΕΙΑΔΟΥ, ὑποδ. τοῦ Ὁρφανοτροφείου Χατζηκόστα.

ΕΝ ΤΗΙ ΗΜΕΔΑΠΗΙ

συνδρομὴ ἑτησίᾳ προπληρωτέα

δραχ. 6

Παρακαλοῦμεν τοὺς καθυστεροῦν-
τας νὰ ἀποστείλωσιν αὐτὴν ἐν
συστημένῃ ἐπιστολῇ.

ΥΠΟ

Π. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Διδάκτορας τῆς Φιλοσοφίας, καὶ εἰδικῶς τῆς παιδαγωγί-
κῆς, πρώην γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν
σχολείων τοῦ Κράτους, μέλους τακτικοῦ τοῦ ἐν
Γερμανίᾳ συλλόγου τοῦ πρὸς διάδοσιν τῆς
ἐπιστημονικῆς Παιδαγωγικῆς κλπ.

ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὁδὸς Ἀναγνωστοπούλου ἀριθ. 16.

ΕΝ ΤΗΙ ΑΛΛΟΔΑΠΗΙ

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προπληρωτέα

φρ. χρ. 7

Ἀποστέλλεται διὰ συστημένης
ἐπιστολῆς εἰς μονόγροσσα γραμ-
ματόσημα Τουρκίας (5 γρ. 1 φρ.

Ἄριθ. 15.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1895.

Ἔτος Γ'.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : Ὁ μεσαιὼν ἐν τῇ μέσῃ Ἐκπαίδευσί. — Ἱδικοί ὑπουργοὶ καὶ εἰδικοί ὑπάλληλοι ἄνωτεροι. —
Ἐν μάθημα ἱστορίας μεθοδικὸς ἐπεξεργασμένον διὰ τὴν γ'. τάξιν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. — Ἡ σημερινὴ Θεσσαλονίκη. —
Διδασκαλεῖον Τριπόλεως. — Ἀστοργία πρὸς τοὺς διδασκάλους. — Γραμματοκιβώτιον « Ἐκπαιδευτικῶν ».

Ο ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΝ ΤΗΙ ΜΕΣΗΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙ

Ἐάν τις ῥίψῃ ἀπλοῦν βλέμμα τί γίνεται ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις καὶ γυμνασίοις πρὸς διδασκαλίαν καὶ πρὸς ἡμέρωσιν τῶν μαθητῶν, θὰ ἐκπλαγῇ διὰ τὰς ἀρχαιοτρόπους τῶν διδασκάλων μεθόδους, ὧν ἐπιμένουσιν ἄνευ οὐδενὸς λόγου οὔτε θεωρητικοῦ οὔτε πρακτικοῦ νὰ κάμνωσι χρῆσιν, ἵνα ἀκριβῶς φθάνωσιν εἰς ἀποτελέσματα λίαν ἀξιοθρήνητα καὶ διὰ τοὺς διδασκάλους καὶ διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν, δι' ἣν παρασκευάζουσι τοὺς μαθητὰς αὐτοὺς. Σύμπας ὁ κόσμος ἐδέχθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰς λαοσωτηρίους ἰδέας τῶν μεγάλων τοῦ κόσμου παιδαγωγῶν καὶ ἐν τοῖς σχολείοις ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Πεσταλότζη ἤρξατο νέα περίοδος ζωῆς αὐτῶν, μεγάλη δὲ κίνησις καὶ συζήτησις περὶ τοῦ τί πρέπει νὰ διδάσκηται καὶ πῶς πρέπει νὰ διδάσκηται ἀπασχολεῖ μεγάλους ἐπιστήμονας καὶ μεγάλους φιλοσόφους καὶ καθ' ἑκάστην νέαι ἰδέαι ἀποκαλύπτονται καὶ νέαι θεωρίαι, αἵτινες ἐπιδρῶσι εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν σχολείων αὐτῶν, μόνον δὲ εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Πλουτάρχου ἐπικρατεῖ θαυμαστὴ μακαριότης ὅτι τὰ πάντα ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις ἔχουσι καλῶς καὶ μόνον τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῆς χώρας χρῆζουσι τῶν συμβουλῶν καὶ τῆς χειραγωγίας τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης. Ομι-

λεῖς πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ Αἰμιλίου τοῦ Ρουσσώ, σὲ προσβλέπουσιν μὲ βλέμμα οἴκτου, ἀναφέρεις περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Πεσταλότζη, τοῦ Ἐρβάρτου, τοῦ Γσίλλερ τοῦ Ράιν, μειδίῳσι μὲ τὸ μειδίαμα τῆς αὐταρκειας, τῆς πανσοφίας, τῆς τελειότητος. Καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἐπαναλαμβάνουσι τοῦ Φαρισαίου τοῦ Εὐαγγελίου τὰ ῥήματα εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν ὅτι ἐπλασεν αὐτοὺς τελείους καὶ οὐχὶ ὡς τοὺς ἄλλους, οἵτινες μεριμνῶσι πῶς νὰ γίνωσι καλλίτεροι, πῶς τί τελειότερον καὶ καλλίτερον ἐν τοῖς σχολείοις νὰ γίνηται. Τὴν μακαριότητα ταύτην τῶν Ἑλληνοδιδασκάλων καὶ καθηγητῶν δὲν θὰ ἐταράττομεν, ἐάν δὲν ἐμανθάνομεν ὅτι παντοιοτρόπως ζητοῦσι νὰ παραβλάψωσι καὶ τὰς ἐργασίας τῶν δημοτικῶν σχολείων ὀρίζοντες εἰς τοὺς διδασκάλους αὐτῶν τί πρέπει νὰ διδάσκωσι καὶ πῶς νὰ διδάσκωσι τοῦτο, ἵνα ἐπιτρέπωσι τὴν εἴσοδον τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων εἰς τὸ Ἑλληνικόν. Ἐν τῷ ἔξω δὲ Ἑλληνισμῷ ἐκεῖ τὰ πράγματα εἶναι ἀκόμη χειρότερα. Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ μικρᾶς Ἀσίας τάδε : « Ἐν τῇ πατρίδι μου ἀπὸ ἐπταετίας, ὅτε καὶ παρ' ἡμῖν ἐγνώσθη ὅτι ὑπάρχει καὶ νέον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, ἐπικρατεῖ ἀντίδρασις ἐκ μέρους τῶν παλαιῶν διδασκάλων, οἵτινες εἶναι ἢ ἀπόφοιτοι τῆς ἐν Χάλκῃ ἢ Ἱεροσολύμοις θεολογικῆς σχολῆς ἢ ἀπόφοιτοι γυμνασίων. Ἦδη δὲ, ὅτε ἤλθε καὶ διδάσκαλος ἐν Διδασκαλείῳ κάλιστα παρεσκευασμένος καὶ ἤρχισε τὴν διδασκαλίαν του, ἢ ἀντίδρασις ἐκορυφώθη καὶ διὰ πολλῶν μέσων ζητοῦσι νὰ παύσωσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ σχο-

λείου. Οί λόγοι, οὐς φέρουσιν κατὰ τοῦ νέου συστήματος καὶ κατὰ τοῦ διδασκάλου τοῦ νέου εἶναι οἱ ἐξεῖς, οὐς ἀνακοινοῦμεν πρὸς θυμυδίαν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς « Ἐκπαιδεύσεως. « Ἡ γυμναστικὴ καὶ αἱ παιδιὰ καὶ τὰ ἄσματα εἶναι βλαβερώτατα εἰς τὰ σχολεῖα, διότι διὰ τούτων ἐκλείπει ὁ φόβος τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν διδάσκαλον καὶ τὸ ἀξίωμα τούτου δεινῶς ἐξευτελιζέται. Ὁ διδάσκαλος πρέπει νὰ θεωρῆται παρὰ τῶν μαθητῶν ὡς ὄν ὑπερφυσικόν, καὶ διὰ τοῦτο οὗτος πρέπει νὰ ἀποφεύγη πᾶν, ὅπερ δύναται νὰ ἐξοικειώσῃ αὐτὸν πρὸς τοὺς μαθητὰς του. Ἄλλοτε οἱ μαθηταὶ βλέποντες καθ' ὄδον τὸν διδάσκαλον ἐκρύπτοντο, ἐν δὲ σήμερον ὅπου ἐφηρμόθη ἡ νέα μέθοδος δὲν ποιοῦσι τοῦτο. Αἰτία τῆς ἐκλύσεως ταύτης εἶναι ἡ χορηγηθεῖσα εἰς τοὺς μαθητὰς ἐλευθερία νὰ λέγωσι δι' ἰδίων λέξεων τὸ μάθημά των, νὰ συζητῶσι καὶ νὰ λέγωσι καὶ αὐτοὶ τὴν γνώμην των ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, ὡς νὰ ἦσαν καὶ αὐτοὶ διδάσκαλοι ἴσοι πρὸς τὸν διδάσκαλόν των, νὰ πορεύωνται εἰς τὰς οἰκίας μετὰ τὸ πέρασ τῶν μαθημάτων τοῦ σχολείου, οὐχὲν ἐν γραμμῇ καὶ φυλαττόμενοι ὑπὸ τοῦ πρωτοσχόλου ἀλλ' ἐλευθέρως, νὰ ἐξέρχωνται κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν μαθημάτων εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σχολείου καὶ νὰ συνομιλῶσι, καὶ τὸ χεῖριστον πάντων καὶ νὰ μὴ δέρονται διὰ τῆς μάστιγος, ὡς ἂν ὁ Μένανδρος, ὅστις εἶπε ὁ μὴ θάρεις ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται, νὰ μὴ ἤξευρε τί ἔλεγε. Καὶ ἂν μὲν τὸ κακὸν τοῦτο, ὅπερ εἰσάγεται διὰ τῆς νέας μεθόδου, περιορίζετο εἰς τὰ σχολεῖα τῶν πόλεων, θὰ ἦτο ἀνεκτόν πως, διότι οἱ μαθηταὶ τῶν πόλεων ἔχουσι ποῖαν ἀνατροφὴν καὶ δὲν κάμνουσι κατάχρησιν τῆς παρεχομένης εἰς αὐτοὺς ἐλευθερίας, ἀλλὰ νὰ θέλωσι τὴν ἀκολασίαν ταύτην νὰ εἰσαγάγῃ καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τῶν χωρίων, ὧν οἱ μαθηταὶ ὄντες ἡμιάγριοι καὶ ἀπολίτιστοι δὲν ἐννοοῦσι τοῦ διδασκάλου τὴν φιλανθρωπίαν καὶ συγκατάβασιν, τοῦτο εἶναι αὐθάδεια μεγάλη, ἣν πρέπει οἱ διδάσκαλοι οἱ σώφρονες νὰ ἀποκρούσωσι παντὶ σθένει.»

Ἀκούων τις πάντα ταῦτα νομίζει ὅτι δὲν ζῆ πλέον ἐπὶ τῆς γῆς ἢ ὅτι αἱ φωναὶ αὐταὶ προέρχονται ἀπὸ τὰ Γάρταρα τῆς γῆς, ὅπου ἔχουσι πρὸ πολλοῦ ῥιφθῆ ὑπὸ τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης. Δυστυχία εἰς τὸ ἔθνος, τὸ ἔχον τοιοῦτους διδασκάλους. Οὗτοι δὲν μορφόνοισι ἀνθρώπους, ἀλλὰ δούλους, ὑποκριτὰς, ψεύστας, ἀπατεῶνας. Οὗτοι κακουροῦσιν ἐπὶ τοῦ παιδικοῦ πνεύματος, ἀποκόπτοντες διὰ τῆς ἀμεθόδου καὶ στυγνῆς καὶ θεοκαταράτου διδασκαλίας αὐτῶν καὶ διαγωγῆς τὰς πτέρυγας τῆς πτήσεως αὐ-

τοῦ, αἵτινες εἶναι ἡ φαιδρότης καὶ ἡ ἐλευθερία! Οὗτοι παρακωλύουσι τὴν πρόδον τοῦ ἔθνους, συστηματικῶς ἀπομωραίνοντες τοὺς μέλλοντας αὐτοῦ πολίτας!

Καὶ ταῦτα πάντα διὰ τί; Ἴνα μὴ φανῶσιν ὅτι μανθάνουσι τι παρὰ τῶν νέων δημοδιδασκάλων, οὐς θεωροῦσι ὄντα κατώτερα. Ὁ Ἡσίοδος (1) εἶπε σοφώτατον λόγον, ὃν ἡμεῖς ὡς ὄντα λίαν ἐπίκαιρον καταχωρίζομεν ἐνταῦθα:

«Ὅτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς πάντα τοῖσι, ἐσθλὸς δ' αὖ κακείνους, ὃς εὖ εἰπὸντι πίθηται, ὃς δὲ κε μήτε αὐτὸς τοῖσι, μήτε ἄλλων ἀκούων ἐν θυμῷ βάλλεται, ὃ δ' αὖτ' ἀχρηῖος ἀνήρ.»

Ὅπερ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ δύναται οὕτως νὰ ἐκφρασθῆ:

«Κάλλιστος ἄνθρωπος εἶν' αὐτὸς ὁ μόνος τὸρθὸν εὐρίσκων, ἀλλὰ κ' ἐκεῖνος εἶν' καλὸς, π' ἀκούει σοφῶν τὴν γνώμην. Ὁ μὴ εὐρίσκων οὐτ' αὐτὸς οὐτ' ἄλλων τρητὸν τὴν γνώμην ἀχρηῖος εἶναι ἄνθρωπος καὶ ἄριστος δὲ ἀχρηῖος.»

ΕΙΔΙΚΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΑΝΩΤΕΡΟΙ

Κατὰ τὸ σύνταγμα ὁ ἔχων πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοῦς περισσοτέρους βουλευτὰς ἐν τῇ βουλῇ γίνεται πρωθυπουργός. Οὗτος ἐκλέγει ἐκ τοῦ κόμματός του τοὺς ὑπουργούς, οἱ δὲ ὑπουργοὶ πάντες καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ συμπεριλαμβανομένου ἐκλέγουσι τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους ἐκ τῶν ἀφωσιωμένων εἰς αὐτοὺς ὁπαδῶν. Καὶ ἐν μὲν συμπέση οἱ ἐκλεγόμενοι οὕτω κατὰ πρῶτον μὲν οἱ ὑπουργοί, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ ὑπαλλήλοι οἱ ἀνώτεροι νὰ ἔχωσι εἰδικότητα εἰς τὸν κλάδον, ὃν ἀναλαμβάνουσι νὰ διοικήσωσι, τότε τὸ πρᾶγμα εἶναι κάλλιστον. Ἄλλ' ἐτηρήθη ποτὲ τοῦτο κατὰ τὸν διορισμὸν ὑπουργῶν καὶ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων; Παλαιότερον δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι τοῦτο δὲν παρεβλήπετο, τούλαχιστον εἰς τὰ ὑπουργεῖα τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν, ἀπὸ δεκαετίας δὲ παρωράθη καὶ τοῦτο. Ὡστε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σήμερον συμβαίνει νὰ γίνωνται ὑπουργοὶ ἄνδρες καθ' ὅλα τὰ ἄλλα ἀξιόλογοι, ἴσως ῥήτορες τοῦ κοινοβουλίου ἐπιφανεῖς, δικηγόροι λαμπροί, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀπειροὶ τοῦ κλάδου, ὃν ἀναλαμβάνουσι νὰ διευθύνωσι καὶ προαγάγωσι. Ἄν δ' ἐνίοτε συμβαίη νὰ διορίζωνται καὶ ὑπουργοὶ ὡς μόνον προσὸν ἔχοντες τῶν σταθερότητα εἰς τὸ κόμμα, τότε τὸ πρᾶγμα καταντᾷ ἐτι χειρότερον. Τί δὲ θὰ προκύψῃ ἐκ τοιοῦτου σχηματισμοῦ ὑπουργείου; Ὁ ὑπουργὸς μὴ γινώσκων τὰς ἀνάγκας τοῦ κλάδου, οὐ προϊσταται, πείθεται εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῶν τμηματάρχων καὶ ἐγκρίνει, ὅτι οὐ-

1) Ἔργα καὶ Ἡμέραι στ. 293 κ. ε.

τοι λέγουσιν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Τοῦτο ὀφείλω νὰ ἡμολογήσω πρὸς τιμὴν τῶν ὑπουργῶν ὅτι εἶναι ἀρίστη αὐτῶν πράξις, δεικνύει δὲ αὐτῶν μεγάλην ἀρετὴν προερχομένην ἐκ τοῦ γνώθι σαυτὸν νὰ ἀκολουθῶσιν τοὺς γινώσκοντας, ἵνα ὠφελῶσι τὴν πατρίδα των. Ἄλλ' ἔχομεν ἀρά γε σήμερον ἀνωτέρους τοιοῦτους ὑπαλλήλους, εἰς οὓς νὰ δύναται εἰς ὑπουργὸς νὰ ὑποταχθῆ ἀκολουθῶν αὐτῶν τὰς γνώμας εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν παντοίων ἐλλείψεων, ἄς αὐτὸς ἀνέλθῃ νὰ θεραπεύσῃ; Ἡ ἐπικρατήσασα κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους πολιτικὴ ἀρχὴ ὅτι ἔπρεπε εἰς πάσας τὰς θέσεις νὰ διορίζωνται ἄνθρωποι ἐκ τῶν ἐμπιστῶν ἀπεμάκρυνεν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοὺς ἀνθρώπους τῆς εἰδικῆς ὑπηρεσίας τοῦ κλάδου καὶ ἀνέθεσε εἰς ἀνθρώπους τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ κόμματος. Καὶ ἀκούομεν μετ' ἀγανακτήσεως πολλάκις ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ δαίνα ἢ δαίνα θέσις εἶναι θέσις ἐμπιστοσύνης. Καὶ κατήνησαν προϊόντος τοῦ χρόνου ἀπασαί αἱ θέσεις νὰ χαρακτηρίζωνται τοιαῦται πρὸς ὄλεθρον τοῦ κλάδου. Διότι οἱ ἐμπιστοὶ οὗτοι ἀνώτεροι ὑπαλλήλοι νομίζουσι ὅτι τὸ κύριον αὐτῶν ἔργον εἶναι νὰ ὑπηρετῶσι τὸ κόμμα, ὅχι ὁμῶς τὴν πατρίδα των. Τίνα δὲ φοβερὰ σκάνδαλα συμβαίνουσιν, καθιερωθείσης ἀπαξ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ δηλώσω πρὸς εἰδότης. Κατὰ τὰ εἰρημένα φαίνεται ὅτι δὲν γίνονται σήμερον οὔτε ὑπουργοὶ εἰδικοί, οὔτε ἀνώτεροι ὑπαλλήλοι τοιοῦτοι. Τί δὲ παρατηρεῖται ὡς ἄμεσον ἐπακολούθημα τῆς τοιαύτης ἀταξίας; Ἡ παροιμία ἐκφράζει τοῦτο χαρακτηριστικῶς: «Στραθὸς στραβὸν ἀδήγας κ' ἠῦραν τὸ φῶς ἔς τὸ λάκκον.» Νομίζω ὅτι τὸ κακὸν τοῦτο πρέπει νὰ παύσῃ, θὰ παύσῃ δὲ ὅταν κατὰ τὸν διορισμὸν τῶν ὑπουργῶν καὶ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων ἀπαιτοῦνται προσόντα. Τίνα δὲ εἶναι ταῦτα; Ἔργασια εἰδικαὶ ἐν τῷ κλάδῳ, οὐ τὴν ἀξίωσιν ἔχουσι νὰ διευθύνωσι, καὶ εὐδοκίμησι ἐν ταῖς εἰδικαῖς ταύταις ἐργασίαις. Ἄν τοῦτο καθιερωθῆ, τότε οἱ ἀνώτεροι τούλαχιστον ὑπαλλήλοι ἀντὶ νὰ κατατρίβωσι τὸν χρόνον αὐτῶν εἰς τοὺς προβαλάμους τῶν ὑπουργῶν καὶ πρωθυπουργῶν ζητοῦντες νὰ δειξῶσιν ἀφοσίωσιν καὶ νὰ ἀπολαύσωσι τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῶν, θὰ κατεγίνοντο νὰ καταρτισθῶσι κεκλεισμένοι ἐν τῷ γραφεῖῳ των καὶ μελετῶντες γινόμενοι δεξιοὶ τοῦ κλάδου, ὃν θέλουσι νὰ ὑπηρετήσωσι ὑπαλλήλοι. Δὲν νομίζουσι οἱ πολιτικοὶ τῆς χώρας ἡμῶν ἄνδρες ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ καθιερώσωσι διὰ τοὺς κλάδους τῆς ὑπηρεσίας προσόντα οὐχὶ ψευδῆ καὶ φατριαστικά, ἀ δυστυχῶς εἶναι καθιερωμένα, ἀλλ' ἀληθῆ καὶ εἰδικὰ δι' ἕκαστον κλάδον; Τί ἄλλο δικαιοτέρον ἢ νὰ γίνωσιν ὑπουργοὶ ἢ ἀνώτεροι ὑπαλλήλοι οἱ δεῖξαντες δι' ἐνδελγητῶν σπουδῶν ὅτι ἐννοοῦσι τὸν κλάδον, ὃν θέλουσι νὰ ὑπηρετήσωσι καὶ ἔχουσι τὸν ἐνθουσιασμὸν νὰ ἐργασθῶσι πρὸς βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν αὐτοῦ; Τὸ ὑπουργεῖον δὲ τῆς Παιδείας μάλιστα, ἀφ'

οὐ ἀπὸ τίνος χρόνου γίνεται τοῦ διοργανισμοῦ τῶν σχολείων μεταβολή, ἔχει ἀνάγκην τῶν εἰδικῶν γνώσεων τοῦ κλάδου, ἵνα μὴ συμβαίνοσι τὰ ἀτοπήματα, ἀ παρατηροῦμεν ἐν αὐτῷ ἐσχάτως μάλιστα συμβαίοντα ἐνεκα τοῦ ἀνεξελέγκτου διορισμοῦ εἰς εἰδικὴν θέσιν ἀνθρώπου οὐδεμίαν ἔχοντος εἰδικότητα καὶ τὸ χεῖριστον μὴ ἔχοντος καὶ τὴν προσήκουσαν εἰς τοιαύτας ὑψηλὰς θέσεις κρίσιν καὶ ἀρετὴν.

ΕΝ ΜΑΘΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕΘΟΔΙΚΩΣ ΕΠΕΞΕΙΡΓΑΣΜΕΝΟΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ'. ΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

I. Σκοπὸς τοῦ μαθήματος. Σήμερον θὰ μάθωμεν πῶς ὁ Σόλων ὁ Ἀθηναῖος διὰ τῶν νόμων του ἔσωσε τὴν πατρίδα του ἀπὸ τὴν καταστροφῆν.

II. Ἀνάλυσις τῆς πετρᾶς περὶ ὁμοίων τοῦ μαθητοῦ. Παρ' ἡμῖν ὑπάρχουσι τῶρα δύο μεγάλα κόμματα πολιτικά τὸ Τριφυλικόν κόμμα καὶ τὸ Δηλιγιαννικόν, καὶ τινα μικρὰ ὡς τὸ Παλλικόν, τὸ Καραπανικόν, τὸ Κωνσταντινουπολικόν κτλ. Τὰ κόμματα ταῦτα ὀνομάζονται ἕκαστον ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν. Οὕτω τὸ Τριφυλικόν ὀνομάζεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ κ. Χερζαίου Τριφυλικῆ καταγομένου ἐκ Μεσολογγίου, πόλεως ἐν τῇ Στερεῇ Ἑλλάδι, τὸ Δηλιγιαννικόν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ κ. Θεοδώρου Π. Δηλιγιάννη καταγομένου ἐκ τῆς κωμοπόλεως Λαγκαδίων τῆς Γορτυνίας, τὸ Παλλικόν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ κ. Δημητρίου Παλλῆ Ἀθηναίου καὶ τὸ Καραπανικόν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ κ. Κωνσταντίνου Καραπάνου ἐξ Ἄρτης τῆς Ἠπείρου ἔχοντος τὴν καταγωγὴν. Ἄλλ' ἄς περιορισθῶμεν εἰς τὰ μεγάλα. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν δύο μεγάλων κομμάτων εἶναι ὡς ἐλέγομεν Τριφυλικῆ καὶ Δηλιγιάννης. Ἐκάτερος τούτων ἔχει ιδέας ὠρισμένας, τὰς ὁποίας ἐπιθυμεῖ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς τοῦτο ζητεῖ νὰ γίνῃ πρωθυπουργός καὶ νὰ κυβερνᾷ αὐτὸς τὸν τόπον. Ἄλλὰ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο πρέπει νὰ ἔχῃ βουλευτὰς περισσοτέρους ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ βουλευταὶ εἶναι 207 ἐν ὅλῳ, διὰ νὰ γίνῃ πρωθυπουργός ἢ ὁ Τριφυλικῆς ἢ ὁ Δηλιγιάννης πρέπει νὰ ἔχῃ βουλευτὰς εἰς τὸ μέρος του πλεόν ἀπὸ τοὺς ἡμίσεις ἤτοι ἀπὸ 104 καὶ ἐπάνω. Ὅσοι δὲ περισσοτέρους βουλευτὰς ἔχει, τόσῳ καλλίτερα διὰ τὴν Κυβέρνησιν. Διότι τότε μένει πολὺν χρόνον εἰς τὰ πράγματα καὶ δύναται νὰ ὠφελήσῃ, ἂν ὁ πρωθυπουργός καὶ τὸ κόμμα του ἔχουσι καλὰ πράγματα νὰ κάμωσιν εἰς τὸ ἔθνος. Οἱ βουλευταὶ ἐκλέγονται ἀνὰ τέσσαρα ἔτη παρὰ τοῦ λαοῦ διὰ ψηφοφορίας μυστικῆς. — Ὅλοι ἔχετε ἴδη κάλπην. Εἶναι δοχεῖον ἱκανῶς μέγα ἀπὸ λευκοσίδηρον (τενεκέν) κατεσκευασμένον, διηρημένον διὰ μεσοχωρίσματος εἰς

εἶχε διὰ τοῦ παχυτάτου μισθοῦ του ἀπορροφήσῃ τὸ ταμεῖον τῆς πόλεως. Καὶ αἱ ἀρχαὶ ἐξηκολούθουν νὰ ὑποστηρίζωσιν αὐτὸν νὰ μὴ καταστρέφωσιν καὶ καταστρεφόμενος, ἐν ᾧ οἱ Βούλγαροι ἐτέλουν περίξ αὐτοῦ σχολικοὺς θριάμβους! Καὶ ἀπορούμεν πῶς ἡ Θεσσαλονίκη δὲν ἔχει καλλίτερα σχολεῖα, ἀφ' οὗ ἡ μεγάλη σχολικὴ κεφαλὴ αὐτῆς εἶχεν ὑποστῆ ἀποκολοκύνθωσιν πλήρη ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν! Εἶθε οἱ νῦν διδάσκοντες νὰ δυνθῶσι νὰ θεραπεύσωσιν ὅ,τι οἱ ἄλλοι ἀπειργάσαντο εἰς τὰ σχολεῖα κακόν.

Μετὰ χαρᾶς δὲ παρατήρησα ὅτι ἡ ἡμετέρα ἐκαὶ κοινότης ἔχει πλήρη συνείδησιν τοῦ κινδύνου, ὃν διατρέχει καὶ τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀποστολῆς καὶ πιστεύομεν ὅτι πάντες οἱ δυνάμενοι ἀφέντες πάντα δίκαιον ἢ ἄδικον χόλον νὰ συμπράξωσιν, ἵνα γίνῃ τι καλόν.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Ἡ πεσοῦσα Κυβέρνησις τοσοῦτον ἀσυνέτως ἐπολιτεύετο εἰς πολλὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν Πελοπόννησον, ὥστε πολλοὶ ἐπίστευσαν ὅτι προβεβουλευμένως ἐργάζετο πρὸς τιμωρίαν τῆς χώρας ἧτις οὐδέποτε ἐνεθουσιάσθη ὑπὸ τῆς μεγαληγορίας τῶν μεγάλων πολιτικῶν τῆς. Μία δὲ ἐκ τῶν ἀσυνέτων τούτων πράξεων εἶναι καὶ ἡ ἐπιδεικτικὴ κατὰ μῆνα Αὐγούστου παῦσις πάντων τῶν καθηγητῶν τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων ἐν τῷ Διδασκαλεῖῳ Τριπόλεως καὶ ἡ ἐπιδεικτικὴ ὀλιγωρία περὶ τὸν διορισμὸν ἄλλων, εἰ καὶ παρῆλθον πέντε μῆνες ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων, ἐν ᾧ διὰ τὸ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλεῖον, ὅπερ ἔχει μόνον δύο τάξεις ἐφέτος, ἡ πατρικὴ τῆς Κυβερνήσεως μέριμνα διώρισε τρεῖς Ἑλληνιστὰς ἐκ τῶν οἰκείων καὶ οἰκειοτάτων, ὅστινες μὴ ἔχοντες πολλὰς ὥρας ἐν τῷ Διδασκαλεῖῳ νὰ διδάξωσι, καταγίνονται περὶ τὴν διδασκαλίαν ἐν ἰδιωτικαῖς ἐκπαιδευτηρίοις πολλὰ ὠφελούντες καὶ πλείονα ὠφελούμενοι. Ἐν τῇ βουλῇ πρὸ δύο μηνῶν ἐγένετο ὁ προσήκων ἔλεγχος τῆς ἀκηδίας ταύτης καὶ ἀθλιότητος ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. Περ. Ἀλεξάκη, πρὸς ὃν ὁ τότε ὑπουργὸς δημοσίᾳ ὑπεσχέθη νὰ θεραπεύσῃ τάχιστα τὴν ἔλλειψιν ταύτην. Φαίνεται δὲ ὅτι ἄλλαι μέριμναι ἐκώλυσαν τὸν κ. ὑπουργὸν τὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του. Δὲν πιστεύομεν δὲ νὰ εἶναι ἀληθὲς τὸ λεγόμενον ὅτι ὁ νῦν τμηματάρχης τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως μισῶν τὸν διευθυντὴν τοῦ Διδασκαλεῖου Πελοποννήσου μισεῖ καὶ τὸ Διδασκαλεῖον ὅλον καὶ συντελεῖ εἰς τὴν ἐκ παντὸς τρόπου καταστροφὴν αὐτοῦ, ἀφ' οὗ μάλιστα τυγχάνει νὰ εἶναι τὸ καθήκον τούτου καὶ ἐν τῇ μισητῇ χώρᾳ. Ὅπως ὁμοίως καὶ ἐν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ὁ νέος ὑπουργὸς τῆς Παιδείας φρονοῦμεν, ὡς μάθη πάντα ταῦτα, θὰ σπεύ-

σῇ νὰ θέσῃ τέμα εἰς τὴν ἀκοσμίαν ταύτην τῆς ὑπηρεσίας διορίζων καθηγητὰς τῶν Ἑλληνικῶν ἐν τῷ Διδασκαλεῖῳ Τριπόλεως ἢ μεταθέτων ἐκεῖ τοὺς περισσεύοντας ἐκ τοῦ Διδασκαλεῖου Ἀθηνῶν. Ἄλλως δὲν βλέπομεν διὰ τί νὰ μὴ εἶναι κλειστὸν τὸ Διδασκαλεῖον.

ΑΣΤΟΡΓΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Τήνου τάδε

Ἐν Τήνῳ ὑπῆρχε ἡ κ. Καρὰλῆ ἀρίστη διδασκάλισα ἐκ τῶν εὐγενῶν ἐκείνων φύσεων, αἵτινες ἀποστολὴν θεωροῦσι νὰ ἐργάζωνται ἀναπτύσσουσαι καὶ φωτίζουσαι τὰς νέας γενεὰς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀρετῆς. Αἱ μαθήτριαι ἐσέβοντο αὐτὴν ὡς μητέρα, αἱ οἰκογένειαι ἠγωνιζόμενον αὐτῇ ἐπὶ τῇ ἀόκνῳ ἐπιμελείᾳ καὶ τοῖς λαμπροῖς ἀποτελέσμασι. Καὶ ἐνόμιζε τις ὅτι τοιαύτην διδασκάλισαν ἐκτελοῦσαν μετ' αὐταπαρνήσεως τὸ καθήκον τῆς, θὰ ἐσέβετο καὶ θὰ ἀντήμειβε μάλιστα αὐτὴν ἢ ἀνωτάτη ἀρχὴ τῶν σχολείων. Ἄλλὰ πόσον ἀπατάται τις! Ἀμοιβὴ τῆς διδασκαλίσεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ἀντικατάσις αὐτῆς δι' ἄλλης, διότι δὲν εἶχε πολιτικὴν ὑποστήριξιν. Αἱ ἐφημερίδες τῆς πόλεως μετ' ἀγανακτήσεως κατέκριναν τὴν πράξιν, οἱ γονεῖς τῶν μαθητριῶν ἔτι περισσότερον. Καὶ ὁμοῦ ἐξακολουθοῦσι νὰ ὑπάρχωσιν ἄνθρωποι φρονούντες ἐκ πεποιθήσεως ὅτι καλλίτερα ἄλλη διοίκησις δὲν ὑπάρχει ἢ μόνον ἐκείνη καθ' ἣν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ γραφείου του εἰδικὸς δῆθεν ἄνθρωπος τῶν σχολικῶν πραγμάτων γνώστης ἀποφασίζει καὶ ἐκτελεῖ ὅ,τι θέλει. Πρὸς τοιοῦτους ἀνθρώπους, οὓς δὲν συγκινοῦσι τὰ παθήματα τῶν διδασκάλων καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν σχολείων, ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἄλλο τι νὰ εἴπωμεν ἢ νὰ οἰκτείρωμεν τὸ ἔθνος, ὅπερ ἀνέχεται τοιοῦτον ἐμπαιγμὸν γινόμενον μὲ δαπάνην τῶν χρημάτων του καὶ μὲ βλάβην ἀνυπολόγιστον τῆς μορφώσεως τῶν τέκνων του. Τὸ κακὸν ὑπερεχείλισε καὶ νομίζομεν ὅτι δὲν εἶναι μακρὰν ἢ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ ἀναγνωρισθῶσι καὶ θὰ γίνωσι σεβαστὰ τὰ δίκαια καὶ τῶν γονέων καὶ τῶν διδασκάλων.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

«ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ»

Οἱ φίλοι δημοδιδάσκαλοι, οὓς διαπνέει ἄκρα ἀγάπη πρὸς τὸ ἔργον καὶ ἐλπίς θερμὴ περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν σχολείων, οἱ ἀναγνωρίζοντες τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ συνεργαζόμενοι πρὸς μεταβολὴν σωτήριον τῶν πραγμάτων ἐπέστειλαν ἡμῖν θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει. Τὰς εὐχὰς αὐτῶν προερχομένας μάλιστα ἐκ τοιαύτης πραιορέσεως ἀποδεχόμεθα συγκεκνημένοι καὶ πλήρεις εὐγνωμοσύνης ἀντευχόμεθα αὐτοῖς πᾶσι πάντα τὰ ἀγχαθ.